

fen af samme indbringe et tilsvarende ekstraordinært Beløb. Dette er altsaa den ene Forandring, der er foregaaet. Men en anden er i finansiel Henseende langt mere bethyden. Jeg udtalte ifjor, at vi efter min Overbevisning burde indskrænke vore Udgifter til Forsvarsvæsenet, det vil sige til Hær og Flaade i Forening, til et Beløb af 4 Millioner Rd. Vi staae imidlertid nu med et Forslag til en ny Finanslov for os, i hvilken der til disse tvende Dele af Statstjenesten er opført et Beløb af 5,633,000 Rd., hvilket Beløb staaer endda har en Hale efter sig af saakaldte ekstraordinære Udgifter, der gaae op til Summer, som vistnok maae siges at være overraskende, og ved hvilke der i det Mindste med Hensyn til flere kan næres bethydelige Tvivl om, hvorvidt de kunne betragtes som ekstraordinære. Dette medfører aabenbart en fuldstændig Forrykkelse af Stillingen, og, hvis man dengang kunde finde den tilfredsstillende, vil den nu, i det Mindste med Hensyn til Betragtningen af hiint Moment, Opgjørelsen af den aarlige Balance, vistnok være meget langt fra at kunne betragtes som tilfredsstillende. Jeg har imidlertid allerede tidligere fundet Leilighed til at gøre opmærksom paa, at enhver Betragtning af den finansielle Stilling, som virkelig skulde kunne siges at have nogen sær gennemgribende Betydning, ikke ubelukkende maatte holde sig til det vel vigtige, men ikke ene afgørende Moment, hvorledes den aarlige Balance kunde siges at stille sig, men tillige maatte tage Hensyn til det andet, ligesaa bethydningsfulde Moment, hvorledes den hele Formues Tilstand — Statsformuens Tilstand naturligtvis — var bestaende, og hvorledes de Forandringer, der efterhaanden ere foregaaede i denne Tilstand, ere bestaende. Dette fandt jeg dengang aldeles ingen Anledning til nærmere at gaae ind paa. Da jeg ikke ønsker at gøre mig skyldig i Ojens-tagelser, hvor jeg ikke finder disse at være tilstrækkeligt nødvendige, og da jeg troer, at jeg ved den alt flere Gange antydede Leilighed tilod mig staae fuldstændigt, jeg var istand til, at gøre opmærksom paa, hvad jeg maatte ansee for at være det Rigtige og Rette, naar der var Tale om at opgjøre den aarlige finansielle Balance, staaer jeg ikke idag med eet Ord

komme tilbage til Spørgsmaalet om Balanceopgjørelsen, men skal ubelukkende holde mig til den anden Side af Sagen, til det, som jeg ifjor aldeles ikke tog noget Hensyn til i mit da holdte Foredrag, nemlig, hvorledes Statens Formuets Tilstand er bestaende, hvilke Criser den har haft at gennemgaae, og hvilket Standpunkt den for Dieblisset befinder sig paa. Jeg maa ønske, at de Bemærkninger, som jeg i saa Henseende vil gjøre, om muligt maae komme til at staae fuldkomment klare og fuldkomment overbevisende for ærede Medlemmer. Men jeg veed vel og har ofte erfaret, at det er umuligt at sjerne Tvivl, om ikke en meer eller mindre kunstig Behandling af Tallene har fundet Sted ved de enkelte Opgjørelser, idet det altid lader sig sige, at der ved Manevrering med Talstørrelser kommer noget meer eller mindre Kunstlet frem. Dette har jo nu naturligtvis ikke den fjerneste Betydning for den, som er tilstrækkeligt inde i Forholdene, thi han vil paa hele Veien, Skridt for Skridt, kunne kontrollere, hvad det er, som der arbeides med, og han vil ogsaa kunne see og fuldkomment nøie see, hvad Vægt der kan tillægges Resultatet. Men jeg kan naturligtvis ikke nægte, at Tal kunne bruges og ofte ere blevne brugte paa en forvirrende Maade, altsaa ere blevne misbrugte, og Mange have jo derfor ogsaa Sky for umiddelbart at fæste den Tid til saadanne Talangivelser, som der burde fæstes til dem. Et forekommer mig imidlertid at maatte være indlysende, og det er, at, om der ogsaa er noget Misligt ved enkelte Talopgjørelser, idet der kan tvistes, om man skal dømme om sin Formue paa denne eller paa hiin Maade, om virkelig det, som man kalder Formue, fremstaaer som Resultatet af at lægge de og de Størrelser sammen og trække de og de Størrelser fra, eller om det ikke med Høie skulde kunne kræves, at man tog noget Mere med — jeg har jo endogsaa i sin Tid hørt Ytringer fremsatte, som sigtede til at forlange, at man ved Opgjørelsen skulde evaluere Kanoner og Skifter, og vi vilde ganske vist kunne faae en ganske deilig Formue opgjort, naar vi vilde tage Saadant med i Regningen —, og om der end altsaa, siger jeg, kan være megen Tvivl og Tvivl om det rette Udtryk for Formuen, erhvervet ved de bestemte